

Wymagania na poszczególne oceny

historia i kultura Kaszubów klasa V

Ocena celująca:

- uczeń potrafi swobodnie i biegle posługiwać się słownictwem wprowadzanym i utrwalanym na zajęciach;
- potrafi zrozumieć sens słuchanych, oglądanych tekstów prezentowanych na lekcjach;
- posiada pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania i potrafi je zaprezentować;
- biegle rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania;
- rozpoznaje herb, flagę i hymn Kaszub;
- zna słowa pierwszej zwrotki hymnu kaszubskiego;
- zna zasady zachowania się podczas śpiewania i słuchania hymnu;
- potrafi opisać wygląd herbu i określić symbolikę podstawowych jego elementów;
- wie kto jest twórcą „Marsza Kaszubskiego”;
- potrafi opisać wygląd flagi Kaszub;
- lokalizuje swoją miejscowość, gminę i powiat na mapie Kaszub;
- potrafi przedstawić swoją rodzinę i stosunki pokrewieństwa;
- potrafi sformułować kilkuzdaniową wypowiedź na temat swojej miejscowości, gminy, powiatu;
- potrafi wymienić legendy związane z dziejami Kaszub i Pomorza;
- umie streścić wybraną legendę dotyczącą Kaszub;
- zna ważniejsze utwory kształtujące poczucie tożsamości (fragment „Życia i przygód Remusa”);
- potrafi odnieść wzorce literackie do własnych podstaw;
- potrafi wymienić i nazwać elementy stroju ludowego;
- opisuje ze szczegółami strój damski i męski;
- zna miejsca ulokowania kalwarii na Kaszubach;
- potrafi sformułować krótkie informacje na temat miejsc kultu religijnego na Kaszubach (kalwarie);
- wymienia miejsca kultu Maryjnego na Kaszubach;
- zna legendy związane z miejscami kultu religijnego;

- zna kaszubskie zwyczaje i obrzędy bożonarodzeniowe, umie określić ich symbolikę i znaczenie;
- potrafi opowiedzieć o zwyczajach i obrzędach kaszubskich kultywowanych we własnym domu;
- opowiada o kaszubskich zwyczajach wielkanocnych;
- potrafi porównać obrzędy kaszubskie z obrzędami z innych regionów (Boże Narodzenie i Wielkanoc);
- wymienia etapy historyczne w dziejach Kaszub: czasy najdawniejsze, wieki średnie, panowanie książąt, panowanie krzyżackie, powrót Pomorza pod panowanie polskie, czasy zaborów, II wojna światowa, czasy współczesne;
- potrafi krótko scharakteryzować każdy z etapów w dziejach Kaszub;
- umie powiązać teksty kultury i fragmenty literatury z konkretnymi wydarzeniami;
- zna osoby zasłużone dla regionu: potrafi wymienić kilka nazwisk twórców kaszubskiej literatury (Ceynowa, Majkowski, Derdowski) oraz opowiedzieć o zasługach dla Kaszub każdego z nich;
- potrafi wymienić znane osoby pochodzące z Kaszub i pomorza (Wybicki, Heweliusz) oraz zna ich dokonania;
- wymienia miejsca historyczne w Gdańsku i Trójmieście mające znaczenie dla kultury Kaszub;
- zna istotne zabytki Kaszub (skansen we Wdzydzach, zamek w Bytowie, skansen parowozowni w Kościerzynie, Muzeum Hymnu Narodowego w Będominie, Kolegiata w Kartuzach);
- wie, że w wiekach średnich Pomorzem rządzą książęta;
- potrafi nazwać pomorskie dynastie książęce, zna podstawowe wiadomości na temat Gryfitów i Subisławiców;
- potrafi wskazać na mapie ziemie Pomorza Zachodniego i Wschodniego;
- zna dokonania Świętopełka Wielkiego i Mestwina II;
- zna losy Kaszubów w czasie zaborów;
- wie, że Kaszubi organizowali zrywy powstańcze;
- wie do jakiego zaboru należeli Kaszubi;
- potrafi wymienić z jakimi trudnościami dla możliwości rozwoju kultury i języka borykali się mieszkańcy Kaszub pod zaborami;
- wymienia miejsca martyrologii (Stutthof, Piaśnica, Lasy Szpęgawskie);

- wymienia miejsca martyrologii w swojej najbliższej okolicy;
- potrafi wymienić miejsca atrakcyjne pod względem przyrodniczym (Wzgórze Szymbarskie, Słowiński Park Narodowy, Park Narodowy Bory Tucholskie, Wdzydzki Park Krajobrazowy);
- zna specyficzne formy przyrody ożywionej i nieożywionej (troć wdzydzka, diabelskie kamienie);
- potrafi opowiedzieć o znaczeniu Morza Bałtyckiego dla regionu (bursztyn, szlaki handlowe);
- potrafi wymienić kilka dowolnych duchów lasu, jezior, związanych z mitologią kaszubską;
- rozróżnia podstawowe zioła rosnące w okolicy;
- zna elementy medycyny ludowej – zielarstwo;
- zna zastosowanie niektórych ziół w medycynie ludowej;
- uczeń potrafi rozróżnić i nazwać niektóre instrumenty kaszubskie (burczybas, diabelskie skrzypce, bazuna);
- rozpoznaje sprzęty i naczynia używane niegdyś w gospodarstwach domowych na Kaszubach;
- opowiada o wyposażeniu domu, sprzętach, naczyniach (na podstawie ilustracji);
- potrafi porównać warunki życia ludności kaszubskiej dawniej i dziś;
- wymienia tradycyjne rzemiosło wykonywane na Kaszubach;
- zna podstawowe szkoły haftu kaszubskiego (żukowska, wdzydzka).

Ocena bardzo dobra:

- uczeń potrafi swobodnie posługiwać się słownictwem wprowadzanym i utrwalanym na zajęciach;
- potrafi zrozumieć sens słuchanych tekstów prezentowanych na lekcjach; - sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami;
- rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania; - rozpoznaje herb, flagę i hymn Kaszub;
- zna słowa pierwszej zwrotki hymnu kaszubskiego;
- zna zasady zachowania się podczas śpiewania i słuchania hymnu;

- potrafi opisać wygląd herbu i określić symbolikę podstawowych jego elementów;
- wie kto jest twórcą „Marsza Kaszubskiego”;
- potrafi opisać wygląd flagi Kaszub;
- lokalizuje swoją miejscowość, gminę i powiat na mapie Kaszub;
- potrafi przedstawić swoją rodzinę i stosunki pokrewieństwa;
- potrafi sformułować kilkudzaniową wypowiedź na temat swojej miejscowości, gminy, powiatu;
- potrafi wymienić legendy związane z dziejami Kaszub i Pomorza;
- umie streścić wybraną legendę dotyczącą Kaszub;
- potrafi wymienić i nazwać elementy stroju ludowego;
- opisuje ze szczegółami strój damski i męski;
- zna miejsca ulokowania kalwarii na Kaszubach;
- potrafi sformułować krótkie informacje na temat miejsc kultu religijnego na Kaszubach (kalwarie);
- wymienia miejsca kultu Maryjnego na Kaszubach;
- zna legendy związane z miejscami kultu religijnego;
- zna kaszubskie zwyczaje i obrzędy bożonarodzeniowe, umie określić ich symbolikę i znaczenie;
- potrafi opowiedzieć o zwyczajach i obrzędach kaszubskich kultywowanych we własnym domu;
- opowiada o kaszubskich zwyczajach wielkanocnych;
- potrafi porównać obrzędy kaszubskie z obrzędami z innych regionów (Boże Narodzenie i Wielkanoc);
- wymienia etapy historyczne w dziejach Kaszub: czasy najdawniejsze, wieki średnie, panowanie książąt, panowanie krzyżackie, powrót Pomorza pod panowanie polskie, czasy zaborów, II wojna światowa, czasy współczesne;
- potrafi krótko scharakteryzować każdy z etapów w dziejach Kaszub;
- zna osoby zasłużone dla regionu: potrafi wymienić kilka nazwisk twórców kaszubskiej literatury (Ceynowa, Majkowski, Derdowski) oraz opowiedzieć o zasługach dla Kaszub każdego z nich;
- potrafi wymienić znane osoby pochodzące z Kaszub i pomorza (Wybicki, Heweliusz) oraz zna ich dokonania;
- wymienia miejsca historyczne w Gdańsku i Trójmieście mające znaczenie dla kultury

Kaszub;

- zna istotne zabytki Kaszub (skansen we Wdzydzach, zamek w Bytowie, skansen parowozowni w Kościerzynie, Muzeum Hymnu Narodowego w Będminie, Kolegiata w Kartuzach;
- wie, że w wiekach średnich Pomorzem rządzą księżęta;
- potrafi nazwać pomorskie dynastie książęce, zna podstawowe wiadomości na temat Gryfitów i Subisławiców;
- potrafi wskazać na mapie ziemie Pomorza Zachodniego i Wschodniego;
- zna dokonania Świętopelka Wielkiego i Mestwina II;
- zna losy Kaszubów w czasie zaborów;
- wie do jakiego zaboru należeli Kaszubi;
- potrafi wymienić z jakimi trudnościami dla możliwości rozwoju kultury i języka borykali się mieszkańcy Kaszub pod zaborami;
- wymienia miejsca martyrologii (Stutthof, Piaśnica, Lasy Szpęgawskie);
- wymienia miejsca martyrologii w swojej najbliższej okolicy;
- potrafi wymienić miejsca atrakcyjne pod względem przyrodniczym (Wzgórza Szymbarskie, Słowiński Park Narodowy, Park Narodowy Bory Tucholskie, Wdzydzki Park Krajobrazowy);
- zna specyficzne formy przyrody ożywionej i nieożywionej (troć wdzydzka, diabelskie kamienie);
- potrafi opowiedzieć o znaczeniu Morza Bałtyckiego dla regionu (bursztyn, szlaki handlowe);
- potrafi wymienić kilka dowolnych duchów lasu, jezior, związanych z mitologią kaszubską;
- rozróżnia podstawowe zioła rosnące w okolicy;
- zna elementy medycyny ludowej – zielarstwo;
- zna zastosowanie niektórych ziół w medycynie ludowej;
- uczeń potrafi rozróżnić i nazwać niektóre instrumenty kaszubskie (burczybas, diabelskie skrzypce, bazuna);
- rozpoznaje sprzęty i naczynia używane niegdyś w gospodarstwach domowych na Kaszubach;
- opowiada o wyposażeniu domu, sprzętach, naczyniach (na podstawie ilustracji);
- potrafi porównać warunki życia ludności kaszubskiej dawniej i dziś;

- wymienia tradycyjne rzemiosło wykonywane na Kaszubach;
- zna podstawowe szkoły haftu kaszubskiego (żukowska, wdzydzka).

Ocena dobra:

- uczeń potrafi zrozumieć ogólny sens słuchanych tekstów prezentowanych na lekcjach;
- potrafi udzielić poprawnej odpowiedzi na pytania;
- poprawnie stosuje zdobyte wiadomości samodzielnie rozwiązuje zadania teoretyczne i praktyczne o średnim stopniu trudności;
- rozpoznaje herb, flagę i hymn Kaszub;
- zna słowa pierwszej zwrotki hymnu kaszubskiego;
- zna zasady zachowania się podczas śpiewania i słuchania hymnu;
- potrafi opisać wygląd herbu i określić symbolikę podstawowych jego elementów;
- potrafi opisać wygląd flagi Kaszub;
- lokalizuje swoją miejscowość, gminę i powiat na mapie Kaszub;
- potrafi przedstawić swoją rodzinę i stosunki pokrewieństwa;
- potrafi sformułować kilkuzdaniową wypowiedź na temat swojej miejscowości, gminy, powiatu;
- potrafi wymienić legendy związane z dziejami Kaszub i Pomorza;
- umie streścić wybraną legendę dotyczącą Kaszub;
- potrafi wymienić elementy stroju ludowego;
- zna miejsca ulokowania kalwarii na Kaszubach;
- wymienia miejsca kultu Maryjnego na Kaszubach;
- zna legendy związane z miejscami kultu religijnego;
- zna kaszubskie zwyczaje i obrzędy bożonarodzeniowe;
- potrafi opowiedzieć o zwyczajach i obrzędach kaszubskich kultywowanych we własnym domu;
- opowiada o kaszubskich zwyczajach wielkanocnych;
- potrafi porównać obrzędy kaszubskie z obrzędami z innych regionów (Boże Narodzenie i Wielkanoc);
- potrafi krótko scharakteryzować każdy z etapów w dziejach Kaszub;
- zna osoby zasłużone dla regionu: potrafi wymienić kilka nazwisk twórców

kaszubskiej literatury (Ceynowa, Majkowski, Derdowski) oraz opowiedzieć o zasługach dla Kaszub każdego z nich;

- potrafi wymienić znane osoby pochodzące z Kaszub i pomorza (Wybicki, Heweliusz) oraz zna ich dokonania;

- wymienia miejsca historyczne w Gdańsku i Trójmieście mające znaczenie dla kultury Kaszub;

- zna istotne zabytki Kaszub (skansen we Wdzydzach, zamek w Bytowie, skansen parowozowni w Kościerzynie, Muzeum Hymnu Narodowego w Będominie, Kolegiata w Kartuzach);

- wie, że w wiekach średnich Pomorzem rządzą księżęta;

- potrafi wskazać na mapie ziemie Pomorza Zachodniego i Wschodniego;

- zna dokonania Świętopelka Wielkiego i Mestwina II;

- zna losy Kaszubów w czasie zaborów;

- wie do jakiego zaboru należeli Kaszubi;

- potrafi wymienić z jakimi trudnościami dla możliwości rozwoju kultury i języka borykali się mieszkańcy Kaszub pod zaborami;

- wymienia miejsca martyrologii (Stutthof, Piaśnica, Lasy Szpęgawskie);

- wymienia miejsca martyrologii w swojej najbliższej okolicy;

- potrafi wymienić miejsca atrakcyjne pod względem przyrodniczym (Wzgórza Szymbarskie, Słowiński Park Narodowy, Park Narodowy Bory Tucholskie, Wdzydzki Park Krajobrazowy);

- zna specyficzne formy przyrody ożywionej i nieożywionej (troć wdzydzka, diabelskie kamienie);

- potrafi opowiedzieć o znaczeniu Morza Bałtyckiego dla regionu (bursztyń, szlaki handlowe);

- potrafi wymienić kilka dowolnych duchów lasu, jezior, związanych z mitologią kaszubską;

- rozróżnia podstawowe zioła rosnące w okolicy;

- zna zastosowanie niektórych ziół w medycynie ludowej;

- uczeń potrafi rozróżnić i nazwać niektóre instrumenty kaszubskie (burczybas, diabelskie skrzypce, bazuna);

- rozpoznaje sprzęty i naczynia używane niegdyś w gospodarstwach domowych na Kaszubach;

- opowiada o wyposażeniu domu, sprzętach, naczyniach (na podstawie ilustracji);
- potrafi porównać warunki życia ludności kaszubskiej dawniej i dziś;
- wymienia tradycyjne rzemiosło wykonywane na Kaszubach;

Ocena dostateczna:

- uczeń opanował podstawowe wiadomości i umiejętności określone programem nauczania;
 - samodzielnie rozwiązuje zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności;
 - wymaga wsparcia ze strony nauczyciela;
- rozpoznaje herb, flagę i hymn Kaszub;
- zna zasady zachowania się podczas śpiewania i słuchania hymnu;
- potrafi opisać wygląd herbu i określić symbolikę podstawowych jego elementów;
- potrafi opisać wygląd flagi Kaszub;
- lokalizuje swoją miejscowość, gminę i powiat na mapie Kaszub;
- potrafi przedstawić swoją rodzinę i stosunki pokrewieństwa;
- potrafi wymienić legendy związane z dziejami Kaszub i Pomorza;
- umie streścić wybraną legendę dotyczącą Kaszub;
- potrafi wymienić elementy stroju ludowego;
- wymienia miejsca kultu Maryjnego na Kaszubach;
- zna legendy związane z miejscami kultu religijnego;
- zna kaszubskie zwyczaje i obrzędy bożonarodzeniowe;
- potrafi opowiedzieć o zwyczajach i obrzędach kaszubskich kultywowanych we własnym domu;
- opowiada o kaszubskich zwyczajach wielkanocnych;
- wymienia miejsca historyczne w Gdańsku i Trójmieście mające znaczenie dla kultury Kaszub;
- zna istotne zabytki Kaszub (skansen we Wdzydzach, zamek w Bytowie, skansen parowozowni w Kościerzynie, Muzeum Hymnu Narodowego w Będominie, Kolegiata w Kartuzach);
- wie, że w wiekach średnich Pomorzem rządzą księżęta;
- zna dokonania Świętopelka Wielkiego i Mestwina II;
- zna losy Kaszubów w czasie zaborów;
- wie do jakiego zaboru należeli Kaszubi;

- wymienia miejsca martyrologii w swojej najbliższej okolicy;
- potrafi wymienić miejsca atrakcyjne pod względem przyrodniczym (Wzgórza Szymbarskie, Słowiński Park Narodowy, Park Narodowy Bory Tucholskie, Wdzydzki Park Krajobrazowy);
- zna specyficzne formy przyrody ożywionej i nieożywionej (troć wdzydzka, diabelskie kamienie);
- w ograniczonym zakresie potrafi opowiedzieć o znaczeniu Morza Bałtyckiego dla regionu (bursztyn, szlaki handlowe);
- zna zastosowanie niektórych ziół w medycynie ludowej;
- uczeń potrafi rozróżnić i nazwać niektóre instrumenty kaszubskie (burczybas, diabelskie skrzypce, bazuna);
- rozpoznaje sprzęty i naczynia używane niegdyś w gospodarstwach domowych na Kaszubach;
- opowiada o wyposażeniu domu, sprzętach, naczyniach (na podstawie ilustracji);
- potrafi porównać warunki życia ludności kaszubskiej dawniej i dziś;

Ocena dopuszczająca:

- uczeń opanował zaledwie minimum wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania;
 - większość zadań wykonuje pod kierunkiem nauczyciela;
 - wymaga dodatkowego wyjaśnienia sposobu wykonania pracy;
 - rozpoznaje herb, flagę i hymn Kaszub;
- zna zasady zachowania się podczas śpiewania i słuchania hymnu;
- potrafi opisać wygląd flagi Kaszub;
- lokalizuje swoją miejscowość, gminę i powiat na mapie Kaszub;
- potrafi przedstawić swoją rodzinę;
- potrafi wymienić jedną legendę związaną z dziejami Kaszub i Pomorza;
- potrafi wymienić elementy stroju ludowego;
- zna niektóre kaszubskie zwyczaje i obrzędy bożonarodzeniowe;
- potrafi opowiedzieć o zwyczajach i obrzędach kaszubskich kultywowanych we

własnym domu;

- zna istotne zabytki Kaszub (skansen we Wdzydzach, Muzeum Hymnu Narodowego w Będominie);

- wie, że w wiekach średnich Pomorzem rządzą księżęta;

- wie do jakiego zaboru należeli Kaszubi;

- potrafi wymienić miejsca atrakcyjne pod względem przyrodniczym (Wzgórza Szymbarskie, Wdzydzki Park Krajobrazowy);

- rozpoznaje sprzęty i naczynia używane niegdyś w gospodarstwach domowych na Kaszubach;

- opowiada o wyposażeniu domu, sprzętach, naczyniach (na podstawie ilustracji);

Ocena

niedostateczna:

- uczeń nie opanował wymaganych wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania nawet w zakresie minimalnym;

- uczeń nie brał aktywnego udziału w zajęciach;

uczeń prezentował lekceważący stosunek do przedmiotu.